

Григорій Квітка-Основ'яненко – батько української прози.

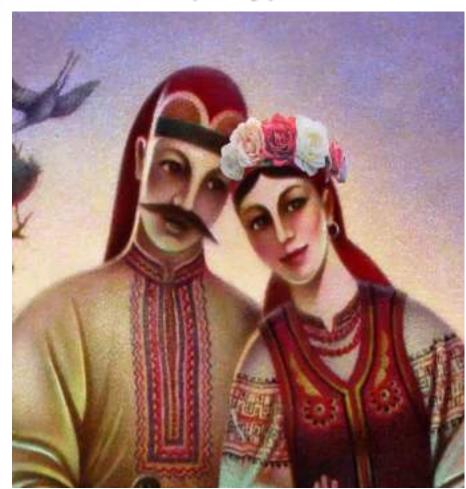
...А ти, батьку,
Як сам здоров знаєщ;
Тебе люде поважають,
Добрий голос маєш...
Утни, батьку, щоб нехотя
На весь світ почули,
Що діялось в Україні...
Т.Шевченко «До Основ'янка»

Маруся — сентиментальнореалістична повість Григорія Квітки-Основ'яненка, написана у 1832 та опублікована в 1834 році. Перший прозовий твір нової української літератури.

Головні герої:

- Маруся головна героїня, донька Наума Дрота;
- ❖ Наум Дрот багатий селянин, батько Марусі;
- ❖ Настя Дрот мати Марусі, дружина Наума Дрота;
- ❖ Василь наречений Марусі.

Висловлювання про твір

Я написав «Марусю» і довів, що від малоросійської мови можна розчулитися.

Г.Квітка-Основ'яненко

Вас не бачив, а вашу душу, ваше серце так бачу, як може ніхто на всім світі. Ваша «Маруся» мені так розказала.

Т.Шевченко , з листа до Г.Квітки-Основ'яненка

Український сентименталізм у творчості Г. Квітки-Основ'яненка

- Сентименталізм мистецький напрям в європейській літературі другої пол. 18 ст. Назва виникла від «Сентиментальної подорожі» Лоренса Стерна.
- Г. Квітка-Основ'яненко є найяскравішим представником українського сентименталізму. Його повість «Маруся» відома багатьом читачам в Україні та за її межами.

Ознаки сентименталізму

- відтворення почуттів і пристрастей людини як основний предмет зображення;
- позитивні герої представники середніх і нижчих верств суспільства;
- вільна побудова твору;
- підвищена емоційність зображення подій та характерів, їх нетиповість;
- мальовничі сільські пейзажі;
- ліричні відступи (емоції автора);
- розробка переважно епічних форм, виникнення ліро-епосу;
- інтенсивне використання пестливої форми та слів, що означають почуття й настрої.

Визначте, у яких уривках із повісті «Маруся» виявляються названі риси сентименталізму.

- 1 співчутливий тон розповіді
- 2 ідеальні герої
- **3** змалювання народного побуту та звичаїв
- 4 перешкоди на шляху закоханих

А «Схаменулась травонька, як скропила ії небесна росочка; піднялись стеблинки... Далі і хмарочки стали розходитись, порідшали й стали звертатись купками, мов клубочки»

Б «...а як прийде набор, то, певно, тобі лоб забриють, бо ти сирота, за тебе нікому заступитись... А що тоді буде з Марусею? Ні жінка, ні удова...»

В «Старший староста і каже:

— Ми є люди німецькі, а йдемо із землі турецької. Ми собі ловці, удалії молодці. Раз дома, у нашій землі, випала пороша…»

Г «Хлопець гарний, русявий; чуб чепурний, уси козацькі, очі веселенькі, як зірочки; на виду рум'яний, моторний»

Д «А як побачив свою Марусю, закричав жалібно, застогнав, поблід як смерть та тут же і впав, мов неживий…»

Визначте, що становить тему, жанр, проблематику та джерела твору «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка.

- **1** тема
- **2** жанр
- 3 проблематика
- 4 джерела

А соціально-побутова повість

Б збереження високих моральних якостей, соціальна нерівність, віра і смиренність

В дійсність українського села, усна народна творчість

Г побут і почуття українських селян

Д весілля, сватання, похорон

Образ Марусі

Образ Марусі, як і Наталки Полтавки, ідеалізований:

- ▶ Вродлива
- > Чесна
- > Слухняна
- > Роботяща
- > Шаноблива
- > Релігійна
- > Покірна

Маруся як сентиментальна героїня

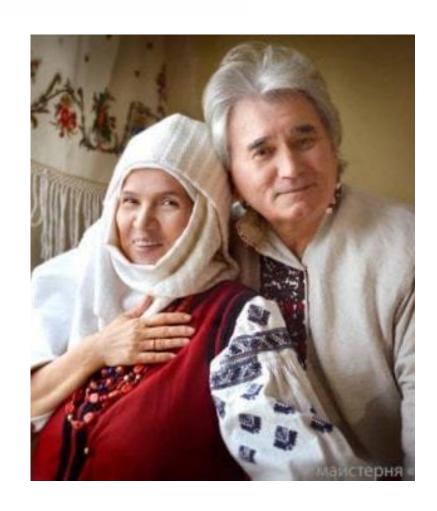
- Наскільки реалістичною є поведінка, почуття Марусі?
- З якою метою Квітка-Основ'яненко робить героїню настільки чутливою, вразливою і «заставляє» її померти?

Образи батьків

- Чи вважаєте ви Наума і Настю такими ж ідеальними?
- Чи хотіли б ви, щоб батьки ставилися до вас при виборі вашої долі, як це зробив Наум?

Робота з текстом

Підберіть цитати до вказаних рис героїв

Набожність Покірність долі Висока моральність Працьовитість Повага до людей Гіпертрофована емоційність

• Сучасник Г. Квітки-Основ'яненка, *Й. Бодянський*, у рецензії на перше видання «Малороссийских повестей» підкреслював визначальну роль письменника в створенні прози українською мовою:

«До цього малоросіяни не мали жодного твору суто літературного, писаного прозою, своєю рідною мовою... Хвала панові Грицькові, що перший так сміливо і так живописно увірвався на баскому коні в царину нині всіма любимого розповідного роду».

3 появою повістей Г. Квітки-Основ'яненка починається розвиток української художньої прози.

Домашне завдання

Написати характеристику образу Марусі